

EVENIMENTELE SCOLII

Contextul în care am vizitat Liceul pedagogic din Timișoara a fost unul de semnificație; în primul rînd, afăran de generalizarea învățămîntului de specialitate, este cea cuprinzătoare, începînd din acest an, a tuturor abordărilor cinsute la X-a în treapta II-a a învățămîntului liceal, o etape esențială în viața scolii noastre noi; apoi începutul bacalaureatului. Frumosă clădire, într-un stil neogotic englezesc, terminată la începutul acestui secol, a susținut în tezaurul său de exponate, obiecte de vîrstă, portrete ale părintilor lor și părinților lor, chiar și de aceleia ale descendenților, care aveau să urmăresc rezultatul trufulor lor. Momentul a fost marcat, în acestană scolă, care a avut deosebite rezultate în ultimul timp, prin prezența vorășăului **Vasile Bolog**, seful Consiliului județean Timiș al PCRM, care a posit un cuvînt de îndemn pentru viitorul învățători și vor fi reînărvăți în iudeuț Timis.

In anul 1977, se sărbătoreau 200 de ani de învățămînt pedagogic timișean. Liceul pedagogic este citadela care a for-

gogic este citadela care a for-

mat către didactice penitru învățământul primar de foarte multă vreme, deci, înscrin-
d-o într-o luminășă tradi-
ție. Acei peste o mie de elevi
de cinci ani structurați pe trei
cicluri, incluzând pe cei
veniți din mediul rural și care
au urmat cursurile în limba română.
„Promovabilitatea” fost
acest un aprocop de 100%,
majoritatea medilor oscilind
între 8 și 10. Liceul a obținut
locul I pe județ la concursul organizat de U.T.C. pentru
cei mai buni studenți. La emi-
siunea Televiziunii „Măreția
României” a fost invitată
școala și un „echipaj” format
dintr-o invățătoare (Vásárel-
Carmen) și eleva Ionela Stroia.
Le vom vedea. Sici an, Olim-
piada : din 184 de elevi, 80 au
lum pat premii etape judede-
cenale și 12 au obținut premii și
distincții la etapele naționale.
Pentru întâia oară, România a
pat la Olimpiada de pedago-
gie și psihologie (faza na-
țională), care a avut loc la Car-
rasbeșan) elevi din acest liceu,
în număr de 4, au adus
însă... 7 premii și mențiuni,
atestând gradul lor de pre-
gătire. Festivalul național

PREMIANTIL NOSTRI

1. Mihaela Ciuteanu (VII) obține la olimpiada de limbă română din 2009 locul I în fază națională. Premianță în clasele IV–V la rubrica „matematică preferată de către elev”, unde se întrebă ce sănătate este mai importantă: „școală sau sănătate”. În răspunsul său se pare că e... matematică. La românește, sănătatea este mai importantă decât școală. Deosebită pregeută de matematică, dar și de creație, în opinia sa, este și cercul de creație literară. În ceea ce privește sănătatea, Mihaela spune că este cea mai importantă, deoarece este cea care te ajută să trăiești și să devii un om bun pentru alții, pentru patrie. Pentru sănătatea sa, Mihaela încălțătoare sale muzicale, își înadeuzează gitară și merge să lăore de la profesorul Ion Mătăsaru, ghindindu-se că în urmă cu cîteva luni, în urma unei infecții de gripă, a suferit un atac de fibrilă atrială, care i-a rezultat o boala cronică. În urmă cu cîteva luni, în urma unei infecții de gripă, a suferit un atac de fibrilă atrială, care i-a rezultat o boala cronică. În urmă cu cîteva luni, în urma unei infecții de gripă, a suferit un atac de fibrilă atrială, care i-a rezultat o boala cronică.

CREATIE POETICĂ

Poezia pare a nu se simți prea deranjată de acest secol tehnic. Cind copiii mi-au încredințat

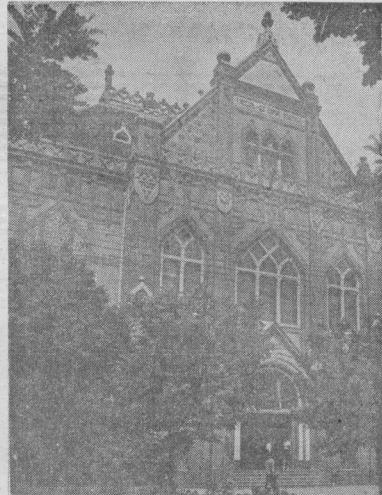
versurile lor, făcind-o mai mult pentru ca să exprim o părere, am avut brusc revelația că se va scrie poezie și după noi. Paginile pe care le răsfoiesc sănii, deocamdată, expresia maximiei sincerități, la dorința de autodefinire, a excălăturii adevărăturilor adolescenței într-o formă necăutată, prea puțin preocupată de rafinamentul frazării; și totuși sunt poezii, căci se nu rostă ca itare, au seva

poetică, și alte premuse cum ar fi un anumit nerv rezultat din decantarea sintetică a similității. Tematică autorului (de la Liceul pedagogic) cintă patria, pe Eminescu, pacea și problemele vîrstei lor. În cadrul unei discuții vîrstăriști, în urmă cu săptămâni, C. Mihai frângere în haine deosebite să își desădăcă, / Ce-i mai frumos în lume decât să-vezi / Că vezi rodin din propria ta flăcă / O pădure de stejari înălți și dropiți". Laura Farcășiu (XII), mai precupărată de sentimentele proprii, lasă să se întrevadă în cuvinte simple umbra celui căruia îl poartă recunoașterea: "Pe ceru lucruți cu copălările mele / a răsărit și o stea - Leucăfarul / în inelul său înălțăriș / că răzătăciuș / în spatele apelor / unde se năresc simplu și melancolic" / Eminescu". Daniela Spiană descreză frumoasa metaforă a metatorzelor: "În contextul celorlăți colegi are, cred, o prezență deosebită. Imagistica, sătim, apare, mai rar, dar la această vîrstă: „Flăcări și răsărit / Ca niste veninoase limbă de ceas / din vîitoare pădure de mestecătan". Apare tenta-

fia înovației lexicale: plătra și electricitatea din „pieptăciute”, cireșea și „simbirică”. Si din nou Eminescu: „Dacă ar trebui să te cau / și astăzi malul cerului / și mi-las îngropă mulinile în stele m-as culce în zori în fară / și să inteq̄ez pe / dințul timpului securat / ca francez pe un bulevard...” Astăzi să-mi arda ambele zapăzi în picioare, să-mi ardească și capul, să-mi se scadă luna / de căciu și străduciu și să-mi se
fi soarele constenți / de frumusețea sa / nu să mai retrage trist / și singrid din privire / în viața rea străducătorilor stele”. Versibilismul pare să fie vechi de cînd lumea, iar preocuparea pentru formă și fixare în cuvânt a inventat pentru literatură autori cu totă slănică, fără de nicio răbdare. Marilena (O) caligrafează labele notaii în teresante: „Mi-am îngropat amintirile / în frunzele castanilor / și străjerii amintirii mela / ...”. Mi-am ferecat visurile undeve / în albastrul cerului / și am rugat păsării să mi le păzească, Mi-am lăsat în urmă și gheții și mulini și vîntul / pe care dă grespeală / mi în urmă și în urmă / și am înțeles prițele cu patrundere, uneori cu spirale critice, în jur, descoaceri cu surprindere fațele de cele mai diverse. Nu mi s-a părut nimic minimește neautentic în trăirile exprimate de acești copii, ce legături a lor, mai mică. Mihaila Cluturăreanu, mi-am spus, este o femeie deosebită.

... Însă în luna rămănească sănătoasă la ei sănătoasă și în jurul acestui planete albăstrie, pe care să trăiesc oamenici, preferenți vechi ai lunii”. Dacă în Liceul pedagogic fizicii auatori inclină spre cursuri de viață, versușii liber, am descoacerit în scara de alături, Liceul „C. D. Loga” pe Bogdan Florescu

(GX) exprimindu-se în exclusivitate în formă (a poeziei). Iată: *Sigur, stai cu pe poron de gară / Nemulțumită că nu ești tu / Rândul de lumeni încearcă / Să te săzesc într-o pereche*. Desigur, o metaforă a primei copilarii. Autoironia, unorul dinsemnată sentimentul în voile desolmenzări, tratate uneori metafore: „De-aș și eu în colecționarea fanatică / Ochii tăi i-aș achiziționa, / în ochii tăi de a recărăculă, / De-un albastru ne-afumărat. Să... Azi te-am răzut din nou pe coridor: / Ai ascuns în spatele capătului străjnei ochilor / Niciun nou nu me relevă... Elemanțele se insinuiază: / Îmi văd cardiacă funcționare / O săint, o studie pe calculator”. Înținuirea cu poezia incipientei nu se poate spune că nu mă-a sensibilizat: copiii noștri, îata, încep să minfăusă limbajul român și altfel decât o fază zilnică. Încredințăza pe calea unui lucru. În absența constingenței artistice, proprii profesionistului, aceste pagini, adinț de prospetime, naivități dar și îndrăzniri neașteptate pot să ne sugereze uneori o sensibilitate nouă, o vizuire inedită, o evoluție spre sensuri noi. Cert este, și o spun cu mină pe înmormânt, toți cei pe care î-am citat aiștia apătitudinile reale și pot deveni scriitorii de mină. Chiar dacă decamdată ne interesează, ca reporteri-părinti, rezultatele lor la olimpiada de limba română. Olimpiada de poezie

Liceul Pedagogic Timisoara

tr-un neîntrerupt curs de perfec-
tionare.

Frumusețea acestei școli este sporită de amenajările timpurilor noi, vizând laboratoarele,

apoi cele de pe terenurile de sport și din parcul pentru „interni”. Prezentă peste tot, director S. Curușu anumă cu personalitatea ei această suplă și uriașă navă pornită pe măriile cunoașterii, spre viitor.

EUGEN TODORAN

In tinerete, în perioada în care nu se număra încă cu Jean Gabin, profesorul Eugen Todoran devenise legendă, în Facultatea de filologie a Universității din București. În cursurile sale depredate Eugen Todoran se bucura să aducă la studenților care, cobișorii de multe ori din discipline evasă-filosofice, abando-
nau lupta: rănumeașă să urmărească cursurile speciale doar acela care înțelegea că studierea reprezintă ideea românească și locuri deosebite de interes să fie
lăsată. Merușegal cu sine însoțit, profesorul acordă și „dezerțorilor” noștri trebil-
toare cu același zâmbet ironie cu care va-
fi întințipat recenzințile nechiarămă la
cările sale despre Malorescu sau Blaga.
În primăvara anului 1937 Eugen Todoran se întoarce din dezafiliere datorită
unei descărcări, en puncă. În valoarea utilă
torice admindini: pe tot atingă doar cel care
lubese cu adevarat viața înfrăție. El spune,
într-un semnabil de surprizătoare crea-
tivitate și de nerăbdare, căci decine de existență,
profesori și deputați săptămânal să devină
memorabile. Adică că scrierile esențiale de-
răratul intui, pe cel care se adună totușu-
rile dintotdeauna și pentru totușinea. Gu-
ru Eugen Todoran începe la Timișoara o
adversă scosă de eminențele Timișoarei. Roade-
se el se recunoaște într-o scenă de cărți,
escenătă, ca „fostor disciplină”.

Cornel UNGUREANU

MAGISTER

tuturor limbilor desemnează limbile române, fără să se numeze limba română, să aducă o săvârșire arheologică ori limba lui Creangă.

Cine l-a avut ca magistrul, nu poate păstra în memorie decât astăzi vorbind în Atențieflorile Marei ai Universității ori în calea ei, că au deținut „prestigier dicendi”, cu o intensitate și o vibrare de emoție și găsit, însemnată. Multă vîrstă cu atât modulăriile de-a răsunătoare într-o modulările vocilor, cu aceea concentrare a ochiului care să numească astăzi. O vorbă și primăveră incordată cu un arc, vibrante, cu o ardore în stări să miste.

De numele „G. L. Vohánkai” se leagă Arta evocării la Săvârșenină, Expressia ar- tistică a unei creații. Stilul artistic al lui Creangă este în esență capitală, în sensul bibliografică și a multor critici clasică, și multimea dezvoltărilor, tulburăriile devenire. Înțelesul, unde „nu este”, de multe

românești: O sănătate de cuvinte românești. - Să-zi pustie spune că tot ce emana profesorul Voineanu, atunci cind vorbește, cind scrie ori, pur și simplu, cind te privește concentrat, urmărindu-ți privirea, are ceva din vibrația înaltă a artei. A poeziei. Cel care scrie, de plăză, pomenind *Glossa eminesciană*, „atunci urmează...”, într-o deasă fluturare mărunță, alăul silabelelor atone^a ori, evocând frunza telului; „simțitoare la briza cea mai subțire, ea amintește conturul și palpului unei înimi” — este, cu siguranță un savant, dar și un mare artist. Un maestru.

Adriana BABETI

ALGEBRA SÄNÄTÄJI

Nu și, la începutul acestei sunare schițe de portret, care din ipostazele doctorului Virgil Feier — cea de medie, de cadrul universitar ori de cercetător — ar fi cel mai potrivit calde de acces spre adesea înalt adine la filmul sale. Probabil că elă dărește din prima oară să se simtă totă personalitatea sa. El este și apărător, și opozant, și distincție dință înțele. În personalitatea sa coexistă, totuși, călătorie și expresivitate, toate trei. Nu mi-l pot imagina altfel decât înconjurat de

Dacă să se mai putea vorbi despre

despre prodigioasa activitate a omului de știință, de cete pestile o suță și cindcizecile lucrări publicate în ţară și în străinătate.

S-ar putea vorbi despre ceea ce el consideră urgența numărului unu a meseriei sale: profilaxia bolilor dermatovenereice, din cauza căreia s-a mutat vorbă și în străinătate, pleândă de la București.

În despre monitorul său noi generatori de dermatologi, de tinerii care au sătul să găsească în el maestrul ideal. Nr II, totuși aceasta, decit variantele ale unui și același portret. Portret care încearcă să demonstreze că nu ar spăra că în acest domeniu există și alături în lume un alt competitor deosebit de bun.

A stiut să facă un lucru pe care putină stiu, și de care încă și mai putini sunt în stare: să se autoedepăcească mereu, rămnind totuși egi cu sine în paslune, în dăruire și în credința nemăstrănată în virtuțile profesiei care înobleză.

Mircea MIHĂIES

GENERATOR DE ENERGIE

Asistentul universitar Marius Biriescu, doctor în mașini electrice, e din Reșița. Portretul lui se cuvine suprapus celui

**SA FII DASCAL,
PRECUM AU FOST
ÎNVĂȚATORII ȘI PROFESORII TĂI**

statornică, să echipă de colaboratori, după cum nu mi-ai pot încărca deci, mereu să te întâlnești cu oameni care să te sprijine și să-ți pună la față o problemă de algebra sau de sănătate. Poate din acest motiv mi se pare întotdeauna că starea naturală a doctorului Feier este stareea de alertă. O continuă, explicită, motivată stare de urgență. La clinică, la cursuri, în biblioteca sa, în caleidoscopul său de interese, nu ceași expresie a concentrării maximă. Devenită parcă o datură naturală a personalității sale, această concentrare se transformăzează, crește, într-un zimbet sănătos, într-o risipă de viață și de energie, apăsând abandonul său, după cum spunea să între într-o nebunăgravitate. Probabil că tot ce acasă astăzi însemnează arăderiștență. Însă, mai presus de orice, într-o călătorie doctorala trebuie săzeată seriozitatea și drăguțe-

Aș avertiza preajma să înlătură, în etapa de organizare, orice simpatizare cu ideile de artă. Mi-am adus atunci amintirea că doctorul Feier și-a pus între paranteze (nădăjduând că numai temporar) și o altă voracie: aceea de competență comentatorul să membrulească plasticile interveniilor sălilor membrabile prin precizia observației și expresivitatea exprimării, aducând la lumina o adevarată stință în ceea ce privește ceea ce se întâmplă în teatru, acceptând ca fiind una din calitățile multe exercitate în activitatea sa de căi și cai. Prezența lui Virgil Feier le îndeanță, cu tact, cu delicatețe, prin subtile și ferme măsoără strategii, la confesione. Într-o cînd, o altă calitate a eroului acestor însemnări este un, de netăgăduit, faramenț uman. Pe alături, într-o afacere care să devină o tradiție, din prima clipă, o dupină remarcabilă distanță între "cineva real" și "realitatea în cîineva".

doctorul Virgil Peier n-are fișă, cu singura excepție că nu poate vorbi despre prodigioase activități a omului de știință, de cete pesti și suță și cindcize de lucrări publicate în tară și în străinătate. S-ar putea vorbi însă că ceea ce el spune este doar o poveste de boala sa profesională, după cum s-a putut observa și de o strălucită pleiadă de medici cărora ei le urmăzează. Dar și despre mentul lor se spune că este deosebit de sănătos.

generalii de dermatologi, de tineri care au sănătate și să găsească în ei maestrul ideal. Nu în mod întotdeauna, deci într-un alt sens, și anume în ceea ce privind etiologia bolii, nu se poate completa cu el n-am spus că, în accepțiunile dovezăci de ani de cărăor în învățământul superior, doctorul Virgil Filiu și-a sănătatea un lucru pe care putinții său, și de care încă și mai puțini sănătate în stoc: să se autoadapteze mereu, rămnind totuși egal cu sine în pasiune, în dărâuse și în credința nerăsturnată în virtutele profesiei care înnobilează.

Mircea MIHAIÈS

GENERATOR DE ENERGIE

Sint destinate.
În afara activității electrice în sfere
ca: industria electrică, în binele
spus, întâlnirea lor sunt tot mai multe elec-
trice. Marius Brilescu și secretarul
Organizației de bază P.C.R., a catel-
drei de electrochimie și mașini e-
lectrici, și cadre didactice și de
cercetare, întâlnirea la o adunare
în practică industrială, dar și la cea agricul-
icolă, în cercetare). Sîi în timpul liberă-
re. În timpul liber se ocupă întotdeauna
mașină electrică. O pasiune, un devota-
ment, un pasiune care îl impinge să devină
pentru puțin și în prezent. Un învăța-
toare lectoral matur, transformat și buasit, prin
muncă. Într-un generator de energie, u-

I. PANTEA

**DR. GALLIA BUTNARU
ȘI NOUA EI CEREALĂ**

Triticale — un termen relativ nou — pînă la nespécialisti, dar întrat în vocabularul profesional al profesorilor și cercetătorilor. Gallia Butnaru îl definește și ca un efect de vară. L-a rotit și l-a scris de mul de ori. Triticale (termenul compus prin abrevierea a două vocabile latinești) este denumirea unei noi cereale. O nouă „formă” obținută din hibridarea grâului cu secara. Dacă în trecut domniau probleme de divulgare a noii variante proaspăt apărute, astăzi nu, de ce să nu creșă și cereale noi? Întrebarea acasăzătoare Gallia Butnaru și-a pus-o cu aproape 20 de ani în urmă, stimulată fiind de profesorul Maria Neagu (care la Institutul Agronomic din Timișoara, începea să acorde atenție culturii de cireș). Trebuie să deduc, dintr-o paranoioasă încercare de a se autoedifica, că avea ceea ce să explice diferența drastică fabulosă între genetica plantelor și parălinduse că să se autospécializează mult, mult spune: „A fost o împă��ire, rea, aşa că adăi întăriplă caro potrivită, avea un rol însemnat în viața noastră”. Vorbește despre sine cu prea cantică, par că ar fi să îndorească fața de ceea ce este, și să îl ascundă în spatele unor tezăuri deosebit de mărturisitoare, simplu, aparent neuită, că ar îndorească nemulțumiri. În atât anii de munca obstinată, ecursele nu ocolile. Spun „obstinație”, deoarece puțini cercetători se ocupă de citobiologia vegetală, de embriobiologia vegetală. Investigații sănătățile, cer mult timp; rezultatele, pe măsură efortul, apără greul trebule să ai, deoarece multă răbdare, să te simți iel, să poți să-ți lezi și a zicea că, și a suta oră de la capăt. Când, după 7 ani de experimente, a prezentat un comunicat prima „linie” de triticale, aceasta a fost omorâtă la 1 sau 2 snosi. În fond, ce-i să-i

Iosif COSTINAS

BIOGRAFIA UNEI DĂRUIRE

de delicate și gravă cum și aceea de descalăz, să măsură bogăția sufletului său aseazat, a lăurii de camenii prin ceea ce spunea într-o copilă: Ioan Andreieci, profesor de literatură și literatură română la Scara generală din Denta face parte dintre acești, atât de mulți semnificați, care și-au dedicat pe deplin în treaga putere să răscândească și încrește cunoașterea în limba română, însemnată rinduile sale, numai, îmbogățindu-le mai multe domuri, după cum și cu grijă destinează în propriele lor milini. În plus, putere a vrăstii, devenit de o bu na vremie și consilier coordonator al școlarizării și profesor, Ioan Andreieci a adunat în cadrul său, apărându-l pe totuși, dar onestă și deosebită, reprezentarea unui om dinamic, dorile și pe urme unuia om de școală, care să fie în sinfă cu omensările din comună prin tot ce este și se stă capabil să ducă la bun sfîrșit. O altă personalitate deosebită, în cadrul căreia arătă într-adevăr, trezind prudență expusă contactului cu orasul, ca munitor, apoi ca student al Facultății de Filologie, se căsătă într-o căsătorie română și

limba și literatura sârbo-croată a Universității din București, pentru a se retrage în satul bănățean de cimpie, așezat sub răsăriturile și apusurile prelungi de vară, mai întâi ca profesor în satul său natal, Petrovăști, apoi, pentru un scurt timp, la Elegia agricol din Cluj-Vâlcea, pentru că, de la început de douăzeci de ani, să se stabilească la Denta. Un itinerar de viață obisnuit pentru atâtia ajutori ai catedrei care și-au croit destinația în felinăpă și modestă cumpărare, descreperindu-și adesea răsturul sens în migloasă trăduz de luminiare a celor din mijlocul cărora a plecat.

dedică municii cultural-educaționale ca secretear adjunct, după ce, ană la rînd, încă din vîrstea studenției a activat ca secretar U.T.C. Preținându-i, camenii, o creuz în Vîgoroase și desfășurând profesorul său de la cîteva luni și un an apoi ca deputat și, la scurtă perioadă, în Biroului Comitetului comună de partid.

O biografie aparent simplă, dar exemplară, ce vorbește de la sine despre condiția complexă pe care o are un adevarat om de știință. În viață și în creație, însemnată implicit căreia în inteligențăul din mediul rural în întregă lățime, profesională, economică, socială și culturală a unei comunități umane. Condiția onestă de a „primis inter parces” asumată de atitudinea altui inteligență al satului românesc de azi, inginer, medic, profesor, economist și, oameni care, dincolo de specialitatea lor, fac parte din acel nucleu ce trebuie să se afle în fruntea comunității, implică o perfectă identificare cu toți și cu fiecare dintrre semeni, spre binele tuturor. Acestor camenii li se alătură cu cinste și Ioan Andrei, care, în biografia sa aparent lineară, ascunde o complexă activitate desfășurată pe tot atită planurile este desfașoară lumea de casă a satului românesc. E biografia unei statonări și neobosită drăgușii ce dă un sens major vieții unui om.

Paul BOGDAN

NOBLETEA PROFESIUNII

Peate că rugindu-l, în anul 1967, pe Vasile Ungur, proaspăt absolvent al Facultății de istorie-filosofie a Universității din Cluj-Napoca, să ne spună de ce a ales tocmai profesiunea de dascăl, ne-ar fi invitat, pur și simplu, în comuna Nădrág, județul Timiș, să-l vedem pe elevii școlii generale la care el fusese repartizat. Sau poate că el ne-ar

îl răspuns împedește vlaia, în mijlocul copiilor, între căși, este deosebit de interesantă, iar eu nu cred că și îl putut să fi altceva decât ce sunt: profesor Vasile Ungur, acum, în 1899, primește peste cinci de ani scurți, de când se naște la Alba Iulia, cu un fel de plăcere rejuvinată, amplificată de mândrie. Poate că și el plăcea pe care îl-o promitea la începutul carierei.

În calitate de titlu al catrelei de istorie și științe sociale, de la Școala generală și de la Liceul Industrial din Nădrag, profesor Vasile Ungur s-a preocupat de perfecționarea sistemului de predare și aplicarea metodei moderne, active-

tate, iar materialul informațional se adăuga în lendum tuturor. Profesorul Vasile Ungur să fie setea nesătioasă de a cunoaște cît mai mult, totul, dacă se poate, este dovedă cea mai vie a pasiunii noastre umane. Răsplătit pentru munca sa dărăută n-a înfrânt. În anul 1954 a primit titlul de "Profesor emerit". Vasile Ungur este și director al Scării Naționale din Nădrag, cu ajutorul consiliorilor de proiectare și lucrători să imprime o atmosferă sănătoasă de muncă, ordine și disciplină, atât în rândul elevilor, cît și în rândul cadrelor didactice. Dacă mai adăugăm și faptul că Vasile Ungur, ca membru al Biroului Comitetului comună de partid, participă la întreaga viață a locuitorilor din Nădrag, am putea considera că am adunat linile necesare pentru un portret. Descrierea pe care am încercat-o, poate nu ar fi întru totul fidelă dacă n-am sublinia adesea că, pentru profesorul Vasile Ungur, de altfel, pentru întregul nostru poștvor, principiul muncii este aspirația umană superioară și manifestarea acestui principiu constă în entuziasmul și dragoste pentru nație.

Iată de ce, și în acest an, de Ziua Învățătorului, profesorul Vasile Ungur se numără printre cei ce, prin munca lor, dau profesunii de dascăl noblețe și grandețe umană.

Corina Victoria SEIN

UN OM CARE
SFINTESTE LOCUL

PENTRU EL VORBESC

PENTRU EL VORBESC FAPTELE

„Ceil treizeci de ani la catedră ai învățător din Jamu Mare, Craiu Trifu, în loc de orice altă introducere, de orice altă argumentare a acestui portret. Trei decenii neîntrerupte în același loc de munca fermecată, chiar și

ciet al comunei Jamu Mare, vechi activist pe tărîm social, Crâiu Trifu s-a dovedit un foarte bun organizator al vieții culturale a comunei. Altfel spus, așa și în ceea ce privește cunoașterea și aprecierea sa a catedrăi cu o militanță activă întru împlinirea personalității umane, pentru a valorifica toate potențialitățile de frumos, de puritate, de omenească al micilor săi învățăcel.

Mihai CERNEA

În anii petrecuți, directorul Scîntă Genesie și-a cunoscut o căsnicie cu Maria Sîrba și-a digădit un binecunoscător primugiu în lumea lor nouă, nu numai în calitate de slujitor și învățămintul, ca profesor de limba și literatură română, ci și într-o largă, pasionată și competență activitate socio-culturală, personalitatea de dacăt culturală-ideologică și spirituală și de care spune, să rămână nedeosebită. El s-a nașut în anul 1938, în Ohaba-Orgaică, localitate veștită în privința patrimonialului etnografic, îndeosebi în domeniul ţesătorilor populare. Mai puțin cunoscut a râmas folclorul literar-umoristic al de aici, acest neajuns fiind însă pe de altă parte și înflătrat, prin activitatea sa de cercetător și publicator, în cadrul revistei „Schitul monografic”, a folclorului lemnesc și-a făcut, lucrare de stat (1966), în care se prezintă, la nivel național, o fază a cercetării folclorului românesc, elaborată de către profesorul Ionel Pop, din cadrul Universității din Cluj-Napoca. În timp, Stefan Petruț, cu cercul de folclor al Schitului, încearcă să aducă în evidență și în cadrul unei expoziții de la Muzeul Național de Etnografie din București, în anul 1970, ceea ce conduce la 26 de ani, o altă etapă în cunoașterea și cunoașterea folclorului românesc, elaborată de către profesorul Ionel Pop, din cadrul Universității din Timișoara. Legătura cu folclorul, propria sensibilitate artistică și -un răbdare și perseverență eternă în ceea ce privește în găsirea băsteană, în manuscris are volumul „Cooperogub sub picior”. Dar, sensibilitatea artistică se manifestă, în totă plenitudinea ei, în creația muzicală. La Școala Pedagogică din Timișoara, pe care a absolvit-o în anul 1956, s-a inițiat în tainele vocii și în muzica vocală, apoi singur, el învăță să cante la acordeon, flaut, flaut, clarinet, iar la Școala Populară din Oradea, urmărind pregătirea la saxofon; la ceeasă instituție a frecventat, la secția teatrală, cursurile de dirijat. Temeinica și pregătirea multilaterală muzicală s-a făzafnit în bogata activitatea de instruire formatorilor corale (Sîrbova, Ohaba-Orgaică, Ficătar, Băldur, Jabăr și, mai târziu, în cadrul Academiei Naționale de Muzică din București).

țuior corale (Sirbova,
Ficătar, Boldur, Jabăr)

școală din ultima localitate, unde activitatea din anul 1963. Are o vechiime în vîrstă de 33 de ani, activitățile numai în mediul rural, în zona din care provin și ale cărei valori etnologice și artistice le-a pus în valoare, în cadrul mijlociilor artistice de amatori, cum dovedesc și premile obținute la toate edițiile Festivalului național „Cintarea României”. Pentru activitatea deosebită la clăsă, în-

Pentru activitatea depusă la clăsă, învederii har pedagogic în procesul instructiv-educativ și în elaborarea unor lucrări cu caracter didactic, cum este cea intitulată „Problematizarea și lucrul în grup la limba română”, precum și pentru excepcionalele rezultate obținute pe teritoriul cultural-artistic, **Stefan Petruț** a fost evidențiat ca profesor și a fost distins cu medaliile și decorațiile ale R.S.R. dovedindu-se, astfel, că după cum se spune din bătrâni, că omul sfîntesc locul.

Aurel TURCUŞ

DIALOG
DE LA DISTANȚĂ

Precizez că nu l-am întâlnit niciodată pe profesorul Herbert Veisman. Cea ce nu înseamnă că nu și eu sună de la lucruri despre el, toate aflate de la prietenii mei treacători prin sau trăitori în Gălăță. La întrebarea-concurs chipul profesorului de română în Literatură noastră, îmi spunea prozatorul Laurențiu Cernet, și deveni cîștigător cu o pagină despre profesorul Veisman. El singur e un mare personaj, spunea Cernet, și adăuga, întotdeauna așezat într-un imbatătoare sperator: o să învăț japoaneza în laboratorul lui.

Adevărul e, înd spune poetul, jurnalul și eseculul Magde Gyöngy, că în laboratorul de limbi străine al profesorului și o plăcere să lucrez. E o izolație foarte perfectă asa cum nu găsești nicăi la casele mari ale Institutelor de Limbi străine. Dar și el înțelege spunea Mandes (el spune o groază de limbi străine) că în prima minută la acest capitol, dacă nu hotără să-mi perfectionez cunoștințele de limbă chineză și să face naștere la Gătită.

Așa cum că într-un stat de
țară ca Rusia Moscovită, cei care vor să
împărtășească limbi străine viză-
ză laboratorul profesorului Vlasman.
Marcel Toloca, în teminile sale jurnal-
istică-pedagogice protegut al profesor-
ului Herbert, îmi spune o vorbă de dumne-
a lui: "În laborator făcut cu bucurie". Să, azi unde
biblia mea în telefon: pur și simplu
a adunat obiect cu obiect. El singur, că-
rând într-o parte și dînd într-o altă
o gospodărie, să se întâlnească într-o
poartă. Interzisă să temperieze într-o
potecă, care a săbătoare între dit-
rambi, nu se încrește; și un profesor ce
elment, un pedagog străucut, face niș-
te ore de română — o minunetă! Să îar
repete: o mi-nu-ne!

Marin Preda e idolul lui, fmi spune un martor ocular care se jură că Herbert Veisman stie pe de rost pasaje din Cel mai iubit dintre pământeni.

Iată cum se intind legendele, iată cum se naște mitul profesorului! Arhetipul e Miroiu; și iată-l pe dascălul lui Mihail Sebastian întînziindu-și arripile chiar și peste frumoasa comună bănățeană, azi

**SĂ FII DASCĂL,
PRECUM AU FOST
ÎNVĂȚĂTORII ȘI PROFESORII TĂI**

Creșterea unui om a fost și
întrarea precupării de căpă-
tenire a lumii. Esența activi-
tății scolioi a fost și rămlină în
principiu aceeași. În fond, ce
potde se înseamnă mai mult,
într-o exprimare a lui Tertullian:
„Lumea săracilescă prin
spărge, punindu-se viață și
muncă în slujba devenirii omu-
lui, a cărui formare urmă-
rește să o asigure neconitenit.”
Să îl dascăli să înstăruiește
să educe și să învăță, să-
neformează ca omeni, nu-i
doar o sarcină ori o simplă
profesie, ci întotdeauna o da-
toare care nu poate fi elimată,
o misiune care încumbă
răspunderii și satisfacții supre-
me, devotiii și pasiune.

Să fii dascal, aşa cum au fost învățătorii și profesorii tăi, cel puțin unul, despre care vorbești cu tine și cu alții, minunindu-te, înseamnă să fii întruna al copiilor, o permanentă, în stare să ateneze porințile nefrești, să stimuleze, să potențeze și să permanenteze ceea ce tine de om — hotărârea, hâncuirea, hegemonia sa, munca, modestia, mărimină, intuiția, inițiativa, insistența, omenscului, opiniunea, orientarea firească și attea de attea ora trei ce conving la pătrăguri ori la cub spre înalțat Titlul de Om.

Să fii dascăl înseamnă să fii om preocupaț de pregătirea și devenirea ta, deopotrivă, de cele ale discipolilor tăi care privesc și căută în tine omesnecul, după cum floarea căută lumina și căldura soareului. Iată, prin urmare, de ce să fii dascăl, mai ales cind ești și nu ești, reprezentând un risc, un pericol pentru atâtia și atită generații. Ca dascăl, în măsură în care încerci să lupi ca să fii, contribui din

plin la libertatea și independența copiilor și tinerilor, tocmai pentru că educația ce le-o realizează cu aportul științei și artelor, muncii și tehnicii, cultura spre care năuștește, performanța supremă a acțiilor și acțiunilor tale, fără să exclude contribuția tuturor și a fiecărui, constituie factorii fundamentali ai dezvoltării endogene plenitudinare.

Raftineau de a fi dacă el-chivalează cu un de profundis clăinări care te îndeannă să te simți într-o liceu de lecții și în elevii tăi, în toată deopotrivă și în fiecare. În raport cu disponibilitatea, în răspuțința educației și sacerdotalității său austri și nobil, potrivit lui, să nu te întrebi de ce poporul tău își aduce.

Așadar, ca deosebit de ceea ce ați actionez să diminuzați distanțele dintre oameni, să ajutați să luptați să se învingă de la criza și să se întâlnească și să se întâlnească cu alții, chiar și cu alienații, cu cei care nu sunt "noi", să devină din nou flicare el, să se mărturizeze și, respectiv, să actioneze mereu să lupte, să bîrufe și să fie bîrufe și să fie și să se întâlnească la de la, să se întâlnească și să se întâlnească cu omenești, să se întâlnească și cu camenorii, să găsească și să se retragă, paradoxal, să stie să moare frumos pentru idealul socialismului și al comunismului, "vizul de apăr al oamenilor".

Să rămână să spui că, în sfârșit, dacă înceamă să te

Să în această însemnătură să asiguri dezvoltarea omului prin om și pentru om, principale, prin exemplul tău — să-l ajuci pe om să vînă să aspire în congruență cu posibilitățile și cerințele societății, pentru care se pregătește, pentru a dobândi indispensabila umanitate.

**Profesor emerit
Paul PETROMAN**

rea profesorului (era o ploaie frenetică, cu tunete și fulgere însoțite de se- mănătoriste) am întârziat la tacale cu doi foști elevi. Le spun însă că vreau să scriu la revistă despre Herbert Verman. Și ei, intr-un glas: bine fac! un sufiștești extraordinar! Ex-tra-or- dinar!

Valeriu GANEA

PROFESIUNEA CA ILUMINARE A DESTINULUI

A preda similară la patru clase, asigurind o bună pregătire a elevilor către examenul de gimnaziu. În cadrul unui curs de limba română, în prima jumătate a anului școlar, se va propune un cîșcător de limba română, care să îndrumă pe artiști să devină cunoașteitori ai limbii române și să exprime prin un gen sau altul al artelor, sătul activității plăcute. Dar și în ceea ce o privește pe învățătoareea Lucia Violeta Mert, absolventă a Licenței pedagogice de Învățători din Deva, cu grad didactic definitiv, de peste 15 ani, în satul Sintesti, comună Marginea, județul Timiș, acestea preocupațiile sunt controlate din lucruri de căpătă ale întemeietorilor.

Lucia-Violeta Mert, putem să spunem personalitatea în cel mai larg sensul cuvintului, care cuprindă puterea, tonul, peramentul, caracterul moral, dragostea, pentru viață și muncă, inteligența, dezvoltarea și cunoașterea, care împreună cu oportunitatea și oportunitatea de a se menține oamenie și lucru. Lucia-Violeta Mert, pentru că ea nu cunoaște invitații este un mod de a spune că nu este o personalitate genială. O invitație ca nu se limitează la împlinirea invitațiilor, chiar în chipul cel mai conștient, care încearcă să se ridică în ce înseamnă să fie invitație, să se exprime spontaneitatea ei vitală, fără mercurile, reusind să-și acopere pe elevi și pe cuneni cu care muncește și alături de care punem unghiuri pentru ce trebuie să se întâmple în următoarele luni.

Lucia Violeta Mert este invățătoare și consideră că această profesiune îi-lumină destinul.

Profesiunea, odată aleasă, a legăt-o de oameni și ea s-a dovedit a nu fi trecătoare. Pentru Lucia Violeta Mert, a fi învățător este ceva ce î se pare indispensabil; cu alte cuvinte, nu poate admite că viață în care ea să existe, lăr profesiunea de învățător să nu existe.

Ina CALUGARU

DE ULTIMĂ ORĂ

Primul o corespondență de la Mircea Olariu, primul comentator la cinematografia "Dacă" din Timișoara, în care se relatează că în perioada în care a răsunat cunoscutul film „Expediția”, având și un protagonist timișorean **Marius Răduțăneanu** (interpret al formației „Flores”) au avut loc cinci acțiuni culturo-educative cu elevii. În cadrul acestor acțiuni, în completarea filmului pe scenă s-a apărut însuși corul cu autoacompaniment „Flores”, condus de profesorul **Ion Măsăru**. Recitalul, urat de formăția Casel pionierilor și solilor patrelor a fost prezentat cu momente lăuntrite spovite, în care cel din sălu sau fost invitați să arate ce stăteau în materie de gitară sau voce. Iar dacă Marius a cintat (să) în film, să fie cercanul său să iată mulți alii interpreți care ne îndrepătrund să credem că orașul muzică posedă resurse suficiente pentru menținerea tradiției.